

Beata Antczak-Sabala
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu
Stowarzyszenie EBIB
beata.sabala@ebib.pl
Dorota Lipińska
Biblioteka Politechniki Krakowskiej
Stowarzyszenie EBIB
dorota.lipinska@ebib.pl

Felieton wstępny

W ciągu ostatnich lat biblioteki publiczne w znaczący sposób zmieniły swój sposób funkcjonowania. Nie rezygnując z kluczowego dla nich zadania, jakim jest promocja czytelnictwa, podejmują działania związane z nowoczesnymi technologiami i animacją społeczną. Organizują różnego rodzaju imprezy i wydarzenia, dbają o edukację dzieci, wspierają młode matki, pomagają w poszukiwaniu pracy, angażują się w działania dla seniorów, aktywizują społeczność lokalną, prowadzą konsultacje społeczne. Dzięki znajomości potrzeb lokalnego środowiska i jego specyfiki, tworzą, uaktualniają i poszerzają swoją ofertę. W efekcie dają swoim użytkownikom bardzo zróżnicowane korzyści i tworzą bezpieczną przestrzeń, otwartą i przyjazną dla wszystkich, stają się „trzecim miejscem”. Istnienie takiej przestrzeni to jeden z najważniejszych warunków tworzenia się społecznej wspólnoty i jej integracji.

W przedstawionych w najnowszym numerze *Biuletynu EBIB* tekstach chcemy pokazać szeroki wachlarz działań podejmowanych przez biblioteki, które sprawiają, że staje się ona naturalnym miejscem społecznym. Numer otwiera artykuł Magdaleny Prokopowicz, zawierający teoretyczne rozważania na temat biblioterapii, jej definicji, zastosowania m.in. w bibliotekach. Biblioterapia może być propozycją nie tylko dla osób chorych i niepełnosprawnych, lecz także i tych, które wymagają psychicznego wsparcia, ludzi zdrowych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

W numerze nie mogło zabraknąć nawiązania do Programu Rozwoju Bibliotek (PRB), który w sposób szczególny przyczynił się do zmiany wizerunku niewielkich bibliotek gminnych. Dzięki programowi biblioteki te zyskały m.in. możliwość realizacji wielu ciekawych projektów. Jeden z nich to „Czytacz” (zob. dział: „Wywiady”), w ramach którego wolontariusze i bibliotekarze czytali na głos książki w domach starszych osób, a także w szpitalach i domach pomocy społecznej. O „Czytacza” i jego efekty zapytałyśmy koordynatorki tego projektu, Monikę Mieczkowską i Annę Klimczak. Inny projekt PRB, „Biblioteka miejscem spotkań wielu kultur”, będący w trakcie realizacji, jest przedmiotem

tekstu Bogny Mrozowskiej (dział: „Artykuły”). Autorka nawiązuje w nim m.in. do doświadczeń bibliotekarzy norweskich, którzy oferują imigrantom bogate zbiory obcojęzyczne oraz wyspecjalizowane usługi wielojęzyczne.

Aby zilustrować Państwu metamorfozę bibliotek publicznych, prezentujemy wybrane działania czterech placówek: Gminnej Biblioteki Publicznej w Gierałtowicach (tekst — Lidia Pietrowska), Biblioteki Suskiej (Wojciech Gach), Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu (sprawozdanie Katarzyny Pawluk) oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Grucie (wywiad z Elżbietą Polakowską-Lesińską, przepr. Marek Ospalski), która jako jedna z nielicznych podjęła się przeprowadzenia konsultacji społecznych na tematy ściśle związane z życiem mieszkańców gminy. W tych czterech placówkach swoje miejsce odnaleźli miłośnicy gier fantastycznych, młodzi animatorzy kultury, pasjonaci historii, bezrobotni, a także poszukujący informacji regionalnej, przeżyć kulturalnych, wreszcie i ci, którzy w bibliotece pragną zwyczajnie pobycć, porozmawiać, nawiązać znajomości, przyjaźnie.

Między wierszami przewija się temat wizerunkowej przemiany bibliotek, obejmującej także modernizację lokalu bibliotecznego i jego wyposażenia. Czy przemiana dzisiejszych bibliotek publicznych byłaby możliwa bez odpowiedniej bazy lokalowej, bez przestrzeni bibliotecznego zaaranżowanej zgodnie z potrzebami użytkowników? Zapewne nie. Problem ten jest aktualny także w bibliotekach akademickich, które oddając do użytku nowe przyjazne dla czytelników gmachy biblioteczne, liczą na większe zainteresowanie swoimi usługami. Na temat architektury bibliotek akademickich — od czasów starożytnych po czasy współczesne — piszą Anna Gogiel-Kuźmicka oraz Anna Sidorczuk (dział: „Badania, teorie, opinie”).

Przedstawiamy Państwu jeszcze kilka sprawozdań. Pierwsze dotyczy jubileuszu Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych, działu Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, który rolę trzeciego miejsca dla osób niepełnosprawnych pełni już 30 lat. Ile znaczy on dla swoich czytelników — wystarczy obejrzeć krótki film nakręcony z okazji jubileuszu. Drugi nadesłany komunikat dotyczy Konferencji PATLIB 2014 – a networking event, trzeci — wyjazdów w ramach Erasmusa.

Autorom artykułów składamy serdeczne podziękowania za to, że znaleźli czas, by podzielić się swoimi spostrzeżeniami, wiedzą i doświadczeniem — mamy nadzieję, że zainspirują Państwo innych bibliotekarzy do tworzenia bibliotek przyjaznych, otwartych na potrzeby lokalnej społeczności.

Naszym Czytelnikom życzymy zaś odnalezienia własnego trzeciego miejsca. Bo przecież i my, bibliotekarze, potrzebujemy odpoczynku i od domu, i od pracy. Szczególnie w wakacyjny czas.

Miłej lektury już 150 numeru „Biuletynu EBIB”!